

הקדמה לחומש

פרק פרשה שם הספר

בראשית ג בראשית

אוונקלוס
מכל חַיַּת הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר עָשָׂה
וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הָאֲדָמָה אֵף כִּי-
אָמַר לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ
הַגֵּן: 2 וְתֹאמַר הָאֲשֶׁה אֶל-הַנְּחָשׁ
מִפְּרֵי עֵץ-הַגֵּן נֹאכֵל: 3 וּמִפְּרֵי
הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ-הַגֵּן אָמַר
לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בוֹ פֶּן
תָּמּוּתוּ: 4 וַיֹּאמֶר הַנְּחָשׁ אֶל-
הָאֲשֶׁה לֹא-מוֹת תָּמּוּתוּ: 5 כִּי יָדַע
כִּי בְיוֹם אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ
וּנְפַקְחוּ עֵינֵיכֶם וְהִייתֶם כְּאֱלֹהִים יָדְעֵי טוֹב וָרָע:
וַיִּרְא הָאֲשֶׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֹאכֵל וְכִי תֹאווֶה הוּא

פסוק

רש"י

אף כי אמר וגו'. שמאי אמר לכס לא
מאכלו מכל וגו'. ואף על פי שראה אומם
אוכלים משאר פירות, הרבה עליה דברים כדי
שמשינו ויבא לדבר בצומו העץ: (ג) ולא
תגעו בו. הוסיפה על הציווי, לפיכך צאה
לידי גרעון, הוא שנאמר (משלי ל) אל פוסק על
דבריו (פסוקים טו. כ"ד י"ג): (ד) לא מות
תמותו. דקפס עד שנגעה בו, אמר לה כס

שפתי חכמים הקצר

השדה, וכי אם לא היה ערום מכולם אף על פי שהיה
ערום ממנה, לא היה יכול לפתוה, אלא להודיעך שלפי
ערמתו וכי (רא"ם). ג. כי על מה יסוב תיבת 'אף' בתחלת
דבריו עמה (ראה רא"ם). ד. אף על פי שלא נודע זה מן
הכתוב, הסביר מוכחת עליו דאם לא מה היו אוכלים
(רא"ם). ה. 'הוסיפה' לאו דוקא, כי באמת היא גם כן
לא ידעה מזה, ורק אישה הוסיף על הצווי, ואמר לה שגם
בנגיעה אסורה, דאם לא כן איך האמינה לו אחר כך שלא

פירוש
רש"י

עבד
לאתתא
מר
לא
גנתא:
לחוקא
גא
ניכל:
לנא
די
לנא
לא
תקרבון
וואמר
דואמר
לא
ממת
לי
קדם
לגון
מנה
ויתרון
בין
טב
תתא
ארי
וארי
אסו
ורע:
ההוא
נאכילה
נח
את
בני
עולם
(כ"ד י"ג)
ממות
(ממנו)
דבריו
של
כי טוב
אודה
הוא
עיינים:
הזהרה
על
ממה
ששאל
כילה
(מנח"ם).
יתם
כאלהים,
כדי
שיהיו
הא
ראתה
ענה
גדיין
מן
העץ.
(ג"ר
ג"א).